

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/75/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115204442
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8115204442.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobkyne: L. Š., X...: X.X.XXXX, H. X. XXXX/X, XXX XX J., zastúpenej JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom, Hlavná 61, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, zastúpenému spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. Sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a** .

Žalobkyňa je **p o v i n n á** nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 24.2.2015 sa žalobkyňa domáhala, aby súd vydal rozsudok ktorým by určil, že zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky č. zmluvy XXXXXXXX/XXXXXXX uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným zo dňa 16.10.2013 je bez úročná a bez poplatkov, a žalovaný je povinný nahradiť jej trovy konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že uzatvorila so žalovaným zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky č. zmluvy XXXXXXXX/XXXXXXX a to dňa 16.10.2013. Uviedla, že predmetná zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle zákona 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov uvedené v § 9 ods. 2 písm. k). Táto zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

3. Žalobkyňa ďalej uviedla, že táto zmluva stanovuje úrokovú sadzbu vo výške 32%. Považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa spotrebiteľovi poskytne úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Poznamenala, že aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilno-právna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver poskytnutý pri zneužití tiesne alebo ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). Pre takzvanú civilno-právnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Dohodnutý úrok z úveru (32%) presahoval úroky za ktoré v tom čase (október 2013) poskytovali peňažné ústavy úvery a ktoré sa pohybovali vo výške 12,96 %. Zmluvný úrok je teda o 19,4% vyšší ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami, a preto je názoru že spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a označil ju za nedôvodnú. Mal za to, že predmetná zmluva je dojednaná v súlade s platným právom a za žiadnych okolností neodporuje dobrým mravom a ani neobsahuje ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných

strán v neprospech spotrebiteľa. Vo vzťahu k namietanej úrokovej sadzbe vo výške 32% uviedol, že jediným zákonným ustanovením platným v čase podpisu zmluvy limitujúcim výšku odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver bolo ust. § 53 ods. 6 OZ s tým, že zákonodarca podľa tohto ustanovenia nestanovil testu neprijateľnosti výšku úrokovej sadzby, ale výšku odplaty spotrebiteľského úveru. Za odplatu sa pritom považujú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, ktoré sa na zmluve uvádzajú v podobe údajov o RPMN. Uviedol, že v zmluve bola dojednaná odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 32% p.a. (úrovňová sadzba poskytnutého spotrebiteľského úveru sa rovnala RPMN), teda ako veriteľ nepožadoval od spotrebiteľa nad rozsah úrokovej sadzby žiadne ďalšie poplatky a ani iné plnenia súvisiace s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Mal za to, že v nadväznosti na dikciu ust. § 53 ods. 6 OZ je potrebné odplatu dojednanú v zmluve o pôžičke porovnávať s údajom RPMN zverejneným NBS. Toto ustanovenie pritom stanovovalo ako hlavný parameter neprijateľnosti výšky odplaty podstatné prevyšovanie obvyklej odplaty, čo podľa neho predstavuje niekoľkonásobne prekračujúcu a zároveň zjavne neprimeranú odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov vzhľadom na ostatné obdobné finančné produkty, ktoré veritelia poskytovali v mieste a čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke. Treba pritom vziať na zreteľ, že predmetný spotrebiteľský úver poskytoval ako nebankový subjekt a nie ako banka, kde priemerné výšky odplát (RPMN) v rozhodnom období medzi nebankovými subjektmi boli nepomerne vyššie ako sú údaje zverejnené na stránke NBS, nakoľko na tejto stránke sú zverejnené priemerné odplaty bánk. Dohodu o odplate je možné podľa neho posúdiť ako dojednanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi iba v prípade ak vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, najmä však na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti je zrejmé, že predmetné zmluvné dojednanie je v rozpore s takými etickými pravidlami správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku, ktoré sú všeobecne uznávané a zachovávané. Dojednanie odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 32% podľa neho nie je možné za žiadnych okolností považovať za dojednanie v rozpore s takýmito pravidlami etiky a morálky. V súvislosti s hodnotením primeranosti odplaty tiež uviedol, že 1.6.2014 vstúpilo do platnosti nariadenie vlády č. 141/2014 Z.z., ktoré stanovilo najvyššie prípustnú výšku odplaty ako dvojnásobok priemernej RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov, pričom v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke bolo RPMN spotrebiteľských úverov bánk vo výške 15,81%. Pri aplikácii novej právnej úpravy (ktorá je oproti pôvodnej právnej úprave platnej v čase uzatvorenia úpravy vo vzťahu k veriteľom prísnejšia a zároveň vo vzťahu k spotrebiteľom výhodnejšia) by bola odplata dojednaná v zmluve o pôžičke vo výške 32% len nepatrne prevyšovala najvyššiu prípustnú výšku odplaty, čo za žiadnych okolností nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

5. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného, hoci ju na to súd spolu s jeho doručením vyzval, písomne nevyjadrila.

6. Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávanie, na ktorom súd prihliadol na obsah spisu a vykonané dôkazy (doručené a protistranou nespochybné listiny podľa § 204 CSP). Strana žalobkyne na pojednávaní uviedla, že predmetná zmluva súvisí s celkovými vzťahmi medzi žalobkyňou a žalovaným, kde žalobkyňa so žalovaným uzavrela celkovo 4 zmluvy. Neskôr chcela vyrovnáť všetky svoje záväzky a začala so stranou žalovanou komunikovať o istine a pohľadávkach, pričom však dostávala rôzne informácie čo sa týka ich celkovej výšky. Časť celkových súm uhradila. Žalobu podala, aby vedela či je povinná uhradiť poplatky a úroky, prípadne či strana žalovaná na úroky a poplatky právo nemá. Doplnila, že ku dňu pojednávania má uhradené už všetky istiny a naliehavý právny záujem na tejto žalobe odôvodňuje tým aby vedela, či došlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu alebo nedošlo, prípadne aby bola informovaná o tom, na akú finálnu čiastku má strana žalovaná nárok. Má za to, že uhradila už všetky sumy týkajúce sa istiny z jednotlivých zmlúv vrátane tejto zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania. Význam požadovaného rozhodnutia vidí v tom, že je potrebné, aby žalobkyňa mala istotu či voči nej môže byť v budúcnosti vedená exekúcia alebo uplatňovaná nejaká pohľadávka. V tomto prípade nie je rozhodnuté žiadnym orgánom, a preto je potrebné, aby súd rozhodol, aby nebola žalobkyňa v neistote či má uhrádzať nejakú ďalšiu sumu alebo nemá. Až týmto rozhodnutím dostane istotu, či voči nej bude v budúcnosti vedené nejaké ďalšie konanie.

7. Žalovaná strana na pojednávaní poukázala na výklad náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rozsudku Európskeho súdneho dvora Home Credit Slovakia a.s. c/a Bíróová s tým, že absencia niektorých náležitostí môže spôsobovať bezodplatnosť a bezúročnosť úveru len vtedy, ak absentuje taká náležitosť, ktorá znemožňuje spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku. V súvislosti s naliehavým

právnym záujmom (na požadovanom určení) poukázala na to, že otázky, ktoré sú predmetom tohto konania, by sa riešili ako predbežné právne otázky v prípadnej žalobe na plnenie. Žalobu nepodali.

8. Podľa § 131 CSP žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva.

9. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (povinnosť tvrdenia), označenie dôkazov na ich preukázanie (dôkazná povinnosť) a žalobný návrh.

10. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu.

11. V dôvodovej správe k ust. § 137 CSP zákonodarca uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej.

12. Žalobkyňa sa domáha určenia, že označená zmluva o pôžičke uzavretá medzi ňou a žalovaným je bez úročná a bez poplatkov. Podľa obsahu žaloby pritom ide o vyjadrovací spôsob, ktorým sa žalobkyňa domáha posúdenia tohto jej zmluvného vzťahu so žalovaným a parciálneho určenia, že žalovaný nemá právo na úroky a poplatky podľa tejto zmluvy, teda o tzv. určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP, podľa ktorej sa má rozhodnúť, že tu toto právo nie je.

13. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby sú z hľadiska procesného dve podmienky. Prvou je samozrejme preukázanie existencie, resp. neexistencie konkrétneho práva, ktorého posúdenie je predmetom konania (t.j. že strany sú, resp. nie sú subjektom hmotnoprávneho oprávnenia a povinnosti, o ktoré v konaní ide), a druhou že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Obidve podmienky treba rozlišovať, aj keď spolu úzko súvisia a naliehavý právny záujem treba posudzovať podľa požadovaného petitu. Ak je však žaloba pre nedostatok naliehavého právneho záujmu procesne neprípustná, je vylúčené ďalej sa zaoberať žalobou vo veci samej (mutatis mutandis porovnaj rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 26/07, 2 Cdo 231/07, 1 Cdo 91/2006).

13. „Všeobecným predpokladom, aby súd žalobe (akéhokoľvek druhu) vyhovel, je právny záujem žalobcu, teda záujem na tom, aby bol vyhovujúci rozsudok pre neho po právnej stránke významný, čiže užitočný (aby mal zmysel). Pri niektorých druhoch žalôb je právny záujem žalobcu inherentný. Napríklad pri žalobe na plnenie platí, že ak žalobca tvrdí, že žalovaný mu niečo dlží (že porušuje právnu povinnosť), potom je samozrejme, že žalobca má právny záujem na získaní rozsudku (exekučného titulu). Skutkové a právne zistenie súdu, že žaloba je dôvodná (že žalovaný porušuje právnu povinnosť) už ipso facto znamená, že právny záujem žalobcu je daný. ... Pri určovacích žalobách však samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, teda či bude sporové konanie užitočné alebo naopak zbytočné.“ (in: Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 500). Právny záujem žalobcu na žiadanom určení pri určovacích žalobách pritom musí byť podľa požiadavky zákona dokonca kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Je pritom zřejmé, že naliehavý právny záujem môže byť iba na takom určení, ktoré je právne významné, určité, vykonateľné, a vytvárajúce tak pevný základ právneho vzťahu, resp. spôsobilé riešiť právne spory medzi účastníkmi v čase vyhlásenia rozsudku, a zároveň odstránenie stavu ohrozenia, resp. neistoty nie je možné dosiahnuť iným vhodným spôsobom. Inými slovami, podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s otázkou, či tento petit zodpovedá povahe a obsahu príslušného právneho vzťahu, a či sa rozhodnutím podľa daného určovacieho petitu dosiahne odstránenie spornosti práv a neistoty v právnych vzťahoch. Naliehavý právny záujem teda vyplýva spravidla z toho, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo neisté, odstránenie stavu objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, nemožno dosiahnuť iným vhodným spôsobom, a potreba tohto určenia je zároveň naliehavá, čo okrem časového akcentu súvisí aj s otázkou vhodnosti a správnosti žalobcom zvoleného petitu, t.j. či tento petit zodpovedá povahe a obsahu príslušného

právneho vzťahu, a či sa rozhodnutím podľa daného určovacieho petitu dosiahne odstránenie spornosti práv a neistoty v právnych vzťahoch, resp. či požadované určenie je spôsobilé riešiť právne spory medzi stranami v čase vyhlásenia rozsudku. Účelom tejto podmienky je totiž zabrániť rozmnožovaniu zbytočných sporov (ktorých spornosť možno odstrániť či napraviť inak), alebo sporov bez praktického (konečného) významu pre ich účastníkov. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorej vyplýva existencia, resp. neexistencia konkrétneho práva, ktorého posúdenie je predmetom tohto konania, a súčasne existenciu naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení.

14. Na podporu uvedeného súd poukazuje na to, že „žaloba na určenie práva [§ 126 občanského zákoníku ve spojení s § 80 písm. c) o. s. ř.] byla a je nástrojem ochrany subjektivního práva před neoprávněnými zásahy. Jde o žalobu svou povahou preventivní (srov. Hora, J.: Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organizaci a příslušnosti soudů. Všehrad, Praha 1922, str. 154 - 155, Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M.: Občanský soudní řád - komentář. I. díl. 6. vydání. C. H. Beck, Praha 2003, str. 259) - jejím účelem je předejít stavům nejistoty ohledně určitého práva nebo jeho výkonu a její význam je ryze praktický - nastolení jistoty v ohrožených právních vztazích, přičemž je třeba více než u žalob na plnění dbát, aby nedošlo k jejímu zneužití (Hora, J.: Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organizaci a příslušnosti soudů. Všehrad, Praha 1922, str. 154: "Nelze se dovolávat činnosti soudu jen kvůli rozhodnutí otázek akademických neb kvůli uspokojení zájmu, jenž nedošel uznání právním řádem.")“ (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 3.1.2006, sp. zn. I. ÚS 185/2005).

15. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu navrhovateľa predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným (správne zvoleným a prípustným) procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie (uznesenie NS SR zo dňa 20.10.2010, sp. zn. 4 Cdo 136/2009).

16. Určovacie žaloby majú tak podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenia tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia. Určovací návrh podľa § 80 písm. c/ O.s.p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>> (t.č. účinné ustanovenie § 137 písm. c) CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>) má charakter preventívnej ochrany práv - nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať už pomocou žaloby na plnenie podľa § 80 písm. b/ O.s.p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>>, (§ 137 písm. a) CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>), keď musí existovať stav právnej neistoty žalobcu, ktorý má práve určovacia žaloba odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania (stranami sporu) a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016 sp. zn. 8 Cdo 251/2015 <<http://merit.slv.cz/8Cdo251/2015>>).

17. V danom prípade sa žalobkyňa domáha riešenia časti svojho právneho vzťahu so žalovaným (založeného na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere) tak, aby súd určil, že zmluva je pre ňou označené vady bezúročná a bez poplatkov, teda že žalovaný právo na úroky a poplatky z tejto zmluvy nemá. Okrem hmotnoprávných dôvodov požadovaného určenia svoj návrh procesne odôvodnila tým, že potrebuje vedieť či je povinná uhradiť poplatky a úroky, resp. či došlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, prípadne na akú finálnu čiastku má strana žalovaného nárok s tým, že až týmto rozhodnutím dostane istotu, či voči nej bude v budúcnosti vedené nejaké ďalšie konanie. Tieto dôvody však podľa názoru súdu neodôvodňujú naliehavý právny záujem na žiadanom určení.

18. Súd poukazuje na to, že v zmysle ust. § 131 CSP žaloba slúži na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva, avšak z predloženej žaloby nie je zrejmé ochrany ktorého svojho konkrétneho (hmotného) práva sa žalobkyňa domáha. Ak by pritom išlo o posúdenie prípadného bezdôvodného obohatenia, súd poukazuje na to, že v takom prípade by bola eventuálne namieste priamo žaloba na plnenie, kde by sa otázka bezúročnosti a bezpoplatkovosti riešila ako predbežná, a súčasná žaloba je tak pre nedostatok naliehavého právneho záujmu kvôli absencii konečného riešenia veci (z dôvodu potreby ďalšej žaloby na plnenie) nedôvodná. Ak ide o záujem žalobkyne deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neexistenciu jej dlhu zo zmluvy vo vzťahu k žalovanému (dokonca len jednej jeho časti - zmluvných úrokov a poplatkov), o ktorom má žalovaná, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody,

svoju predstavu, právny záujem na tomto určení - len pre to, aby o tomto nadobudla judikovanú istotu, keď nie je zrejmé či inak vôbec bude resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si voči nej bude žalovaný (aj s poukazom na premlčanie) na súde vôbec nejaké právo uplatňovať - s poukazom na hospodárnosť konania a v zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý.

19. Pozícia žalobkyne sa vo všeobecnosti v ničom nelíši od pozície iných dlžníkov, ktorí majú za to, že nejaký ich (akýkoľvek, pochybný či potenciálny) dlh vôbec nevznikol, prípadne už zanikol, a len z dôvodov posilnenia svojej právnej istoty (bez toho aby ich potenciálny veriteľia si voči nim uplatnili tieto práva na súde, kde by sa to posudzovalo účelne) by sa domáhali nezmyselných určení, že veriteľom (napríklad) z rôzneho titulu nie sú nič dlžní, prípadne že sú im dlžný menej než by sa veriteľia z rôznych dôvodov mohli domnievať, alebo že za porušenie povinnosti nezodpovedajú, dlh už uhradili, alebo že je už premlčaný, ktoré sú bez reálneho súdneho uplatnenia práv potenciálneho veriteľa zbytočné, a naliehavý právny záujem na ich vedení bez ďalšieho nemôže vyplývať len z toho, že potenciálny dlžník v týchto prípadoch nemá k dispozícii žalobu na plnenie. Nezmyselnosť takého konceptu pritom vyplýva aj z toho, že pri takomto výklade by sudy mohli byť, vychádzajúc z rovnakej premisy o právnom záujme dlžníkov vo vzťahu k potrebe súdneho určení (istoty) neexistencie týchto práv, zaplavené žalobami dlžníkov na preskúmanie najrôznejších reálnych, prípadne aj potenciálnych občianskoprávných vzťahov (čo sa v súčasnosti už čiastočne aj deje) bez toho, aby si oprávnené osoby (veriteľia) vôbec voči nim uplatňovali akékoľvek práva z nich vyplývajúce. Každý, voči komu by niekto, hoci len verbálne, uplatnil nejaký nárok, alebo kto sa obáva, že by z nejakého dôvodu pri určitom hodnotení skutkového stavu, mohol byť niekomu inému čokoľvek dlžný, by sa mohol v takom prípade len z dôvodu „právnej istoty“ domáhať, aby súd určil, že tomu tak nie je - čo je zjavný nezmysel. V tejto súvislosti súd podporne poukazuje na rozsudok NS SR z 19. novembra 2008, sp. zn. 5 Obdo 10/2008, podľa ktorého „skutočnosť, že žalovaný uplatňuje proti žalobcovi majetkový nárok zo zmluvy, nezakladá sama o sebe naliehavý právny záujem na žalobcovom požadovanom určení neplatnosti zmluvy, z ktorej by sa mal tvrdený nárok odvíjať.“ (rovnako SJ, 1998, č. 97 - KS v Ústí nad Labem sp. zn. 11 Co 574/97). „Určovací žalobu nelze podat, jestliže je jejím jediným cílem právní popis skutkového stavu - např. že studna není součástí pozemku (rozsudok NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2568/98).

19. Okrem nedostatku naliehavej potreby osobitného určovania neexistencie dlhu v užšom slova zmysle uvedenom vyššie (ak to nie je odôvodnené nejakými výnimočnými okolnosťami prípadu), pritom súd upozorňuje aj na to, že v danom prípade žalobkyňa požaduje určenie neexistencie práva len vo vzťahu k časti jej právneho vzťahu založeného zmluvou o spotrebiteľskom úvere so žalovaným, a to k zmluvným úrokom a poplatkom, avšak požadované určenie sa nijako nedotýka určenia a vyjasnenia ďalšieho obsahu ich právneho vzťahu (súvisiaceho, vzhľadom na predloženú zmluvu, s právom žalovaného na vrátenie istiny, eventuálne s právom žalovaného na zaplatenie prípadných zákonných úrokov z omeškania), teda požadované určenie nie je spôsobilé vyriešiť celý komplex právnych vzťahov so žalovaným, neurčuje jeho pevný právny rámec, neumožňuje dať odpoveď na otázku žalovanej akú sumu je vlastne žalovanému ešte celkovo dlžná, a nevyklučuje tak ďalšie právne spory v budúcnosti (aj s poukazom na to, že žalovaný, v prípade existencie nejakého jej dlhu, by bez ďalšieho rozhodnutia súdu nemal exekučný titul). Aj z toho pohľadu je tak toto konanie zbytočné.

20. „Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo“ (ZSP 78/2006). Preto súd žalobu pre nedostatok naliehaveho právneho záujmu zamietol.

21. V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehaveho) právneho záujmu na požadovanom určení pritom neprichádza do úvahy ani prípadný poukaz na ust. § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý deklaruje, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pre neprijateľnými zmluvnými podmienkami, resp. možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi, keď toto nepochybne znamená právo na súdnu ochranu s prihliadnutím na zmysel a účel toho ktorého konkrétneho práva, a nie absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (naliehaveho právneho záujmu), v ktorých nie je zrejmé o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by malo ísť.

22. Záverom súd už len pre úplnosť poukazuje na presvedčivú logickú argumentáciu v rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. januára 2015, sp. zn. 8C/55/2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/339/2015 zo dňa 28.9.2016, s ktorou sa konajúcu súd stotožňuje, podľa ktorej (na žiadanom určení) „nie je u žalobcu daný naliehavý právny záujem, keďže žalobcovi nič nebráni v tom, aby svoje práva vykonal takým spôsobom, že žalovanému zaplatí len to, o čom je presvedčený, že mu je povinný zaplatiť a rovnako žalobcovi nič nebráni v tom, aby svoje právo voči žalovanému vykonal tak, že žalovanému nezaplatí to, o čom si je vedomý, že mu nie je povinný zaplatiť. Pre prípad toho, že by žalovaný nebol rovnakého právneho presvedčenia ako žalobca a uplatnil by si svoje práva na zaplatenie dohodnutej peňažnej čiastky proti žalobcovi na súde, žalobcovi nič nebráni v tom, aby sa svojho právneho presvedčenia ... domáhal v takom súdnom konaní. ... To, že naliehavý právny záujem nerozlišuje medzi žalobcom spotrebiteľom a iným žalobcom vyplýva z toho, že i spotrebiteľ si môže uplatniť svoje práva ako každý iný účastník v tom prípade, ak sa voči nemu bude druhá strana domáhať plnenia, na ktoré nemá právny nárok. Pripustenie naliehavého právneho záujmu v takom prípade by viedlo k absurdnému záveru o tom, že súdy by museli vecne preskúmavať platnosť akýchkoľvek, a teda všetkých spotrebiteľských právnych vzťahov bez ohľadu na to, či by si dodávatelia vôbec chceli uplatňovať svoje práva, resp. či by dojednanie takýchto podmienok bolo významné pre povinnosti zmluvných strán.“

23. Vo vzťahu k prípadnému odvolaniu a odvolaciemu návrhu na zrušenie rozsudku, ktoré je v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP možné len z taxatívne uvedených dôvodov, má súd za to, že vo veci boli splnené podmienky na vedenie konania, neznemožnil žiadnej strane uskutočňovať jej procesné práva, a v zmysle ust. § 204 CSP vykonal všetky navrhované dôkazy a skutkový stav nebol medzi stranami ani sporný.

24. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, a preto mu súd voči žalobkyni v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.